

**Det offentlige tilsyn
med revisorer og revisionsvirksomheder**

Redegørelse 2010

(april 2011)

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Kampmannsgade 1, 1780 København V

www.eogs.dk

Indholdsfortegnelse

Resumé.....	3
1. Indledning.....	4
1.1 Formål og opbygning.....	4
1.2 Lovgrundlag	5
2. Det offentlige tilsyns virksomhed i 2010	8
2.1 Undersøgelser	8
2.1.1 Iværksatte undersøgelser i 2010	8
2.1.2 Nærmere om undersøgelserne	10
2.2 Internationalt samarbejde.....	17
2.2.1 EU/EØS-samarbejdet	18
2.2.2 Samarbejde med tredjelande.....	18
2.2.3 Arbejde i internationale organer	18

Resumé

Denne redegørelse omhandler Erhvervs- og Selskabsstyrelsens aktiviteter inden for det offentlige tilsyn med revisorer i 2010.

Redegørelsen giver et indblik i styrelsens undersøgelser af revisorer og revisionsvirksomheders mulige overtrædelser af revisorlovgivningen. Styrelsen kan gennemføre en undersøgelse, hvis den vurderer, at der er risiko for, at revisorlovgivningen enten er eller vil blive overtrådt. Hvis styrelsen finder, at der er tale om en overtrædelse kan revisor eller revisionsvirksomheden blive indbragt for Revisornævnet, eller de kan få en påtale eller et påbud om at stoppe overtrædelsen. Styrelsen kan endvidere offentliggøre resultatet af en undersøgelse på www.eogs.dk.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har i 2010 iværksat 30 undersøgelser, hvoraf de 17 var afgjort ved udgangen af 2010. I de afgjorte undersøgelser vedrørte de fleste af overtrædelserne revisionsstandarderne, reglerne om at revisor skal være uafhængig samt reglerne om revisors afgivelse af erklæringer med sikkerhed, eksempelvis ved påtegning af årsrapporter. Ti af de afgjorte undersøgelser resulterede i at enten revisor eller revisionsvirksomheden blev indbragt for Revisornævnet, mens fire førte til at revisor eller revisionsvirksomheden fik en påtale og eventuelt påbud om at stoppe overtrædelsen. Endelig fandt styrelsen i tre af undersøgelserne ikke, at der havde fundet en overtrædelse sted.

Endvidere giver redegørelsen indblik i styrelsens deltagelse i det internationale samarbejde inden for tilsyn med revisorer. Styrelsen deltager i flere internationale samarbejdsfora vedrørende tilsyn med revisorer på både europæisk og globalt plan. Samarbejdet omhandler de fleste aspekter af tilsynsarbejdet, såvel erfaringsudveksling som adressering af fælles udfordringer, diskussioner med relevante internationale interessenter m.v.

1. Indledning

1.1 Formål og opbygning

Dette er det offentlige tilsyns anden redegørelse¹. Redegørelsen dækker perioden fra den 1. januar 2010 til den 31. december 2010.

Formålet med denne redegørelse er, at offentligheden kan få et indblik i den del af aktiviteterne i det offentlige tilsyn med revisorer og revisionsvirksomheder (det offentlige tilsyn), som varetages af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, se figur 1 nedenfor. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens aktiviteter vedrører især undersøgelser af revisorer og revisionsvirksomheders mulige lovbrud og endvidere internationale forhold. Revisornævnet og Revisortilsynet, der tillige hører under det offentlige tilsyn, udarbejder derudover henholdsvis en årlig beretning og en årlig redegørelse.

Formålet med det offentlige tilsyn er at sikre og løfte kvaliteten af de erklæringsopgaver med sikkerhed, som revisor udfører, og dermed medvirke til at forøge tilliden til virksomhedernes regnskaber.

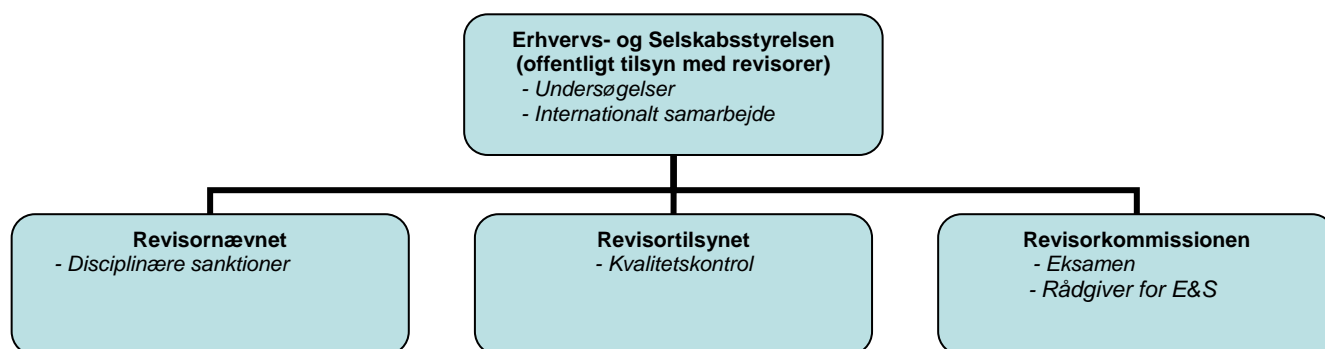
Konkret kræver EU's 8. direktiv om lovpligtig revision², at der i hvert land etableres et offentligt tilsyn med alle godkendte revisorer og revisionsvirksomheder. Direktivet er implementeret i dansk ret i den nugældende revisorlov (RL), hvor reglerne om det offentlige tilsyn er samlet i kapitel 9 (§§ 32-50).

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen er i henhold til revisorloven ansvarlig for det overordnede tilsyn med eksamen og efteruddannelse, kvalitetskontrol, undersøgelser, disciplinære sanktioner samt samarbejde og udveksling af oplysninger med udenlandske tilsynsmyndigheder.

Det offentlige tilsyn har siden oprettelsen den 1. juli 2008 bestået af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen samt Revisortilsynet, Revisorkommissionen og Revisornævnet (tidligere Disciplinærnævnet for statsautoriserede og registrerede revisorer), jf. figur 1. Tilsynssystemet bygger videre på de hidtidige enheder og samler dem under det offentlige tilsyn.

¹ Det offentlige tilsyns første redegørelse dækkede det første halvandet år af det offentlige tilsyn, fra det blev oprettet den 1. juli 2008 til den 31. december 2009.

Figur 1 - Tilsynssystemet

Nærværende redegørelse belyser alene Erhvervs- og Selskabsstyrelsens aktiviteter i forhold til det offentlige tilsyn.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan som led i tilsynet gennemføre undersøgelser, hvis styrelsen vurderer, at der er risiko for, at revisorlovgivningen enten er eller vil blive overtrådt.

Endvidere varetager Erhvervs- og Selskabsstyrelsen samarbejdet med udenlandske tilsynsmyndigheder. Det gælder, uanset om det vedrører disciplinære foranstaltninger, kvalitetskontrol eller eksamen mv. Til brug for disse opgaver kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen indhente de nødvendige oplysninger hos Revisornævnet, Revisortilsynet eller Revisorkommissionen. Desuden kan styrelsen indhente oplysninger hos udenlandske myndigheder, der har ansvaret for tilsyn med revisorer i deres hjemlande.

1.2 Lovgrundlag

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan iværksætte en undersøgelse, hvis den vurderer, at der er risiko for, at en revisor eller revisionsvirksomhed vil overtræde eller har overtrådt revisorlovgivningens bestemmelser (RL § 37). En undersøgelse kan altså iværksettes enten for at forhindre en overtrædelse eller for at konstatere, om der er sket en overtrædelse³.

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF af 17. maj 2006 om lovpligtig revision af årsregnskaber og konsoliderede regnskaber, EU-Tidende L157, af 9.6.2006, s. 87–107

³ Erhvervs- og Selskabsstyrelsen er ikke en klageinstans, men kan vælge selv at tage undersøgelsessager

Styrelsen kan efter samme lovgrundlag også iværksætte en undersøgelse, hvis den bliver bedt om det af en kompetent revisortilsynsmyndighed fra et andet land.

I forbindelse med en undersøgelse kan styrelsen forlange de oplysninger af revisor eller revisionsvirksomheden, der er nødvendige for at kunne træffe en afgørelse (RL § 38).

Til forskel fra Revisortilsynet, der foretager regelmæssigt tilbagevendende kvalitetskontrol af alle revisionsvirksomheder for at sikre, at deres arbejde generelt udføres korrekt, kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vælge at iværksætte en undersøgelse, når styrelsen vurderer, at der er risiko for overtrædelse af revisorlovgivningen. Indikation på en sådan risiko kan blandt andet være i forbindelse med lovpligtig revision, hvor der kan rejses tvivl om kvaliteten af den udførte revision, eksempelvis i forbindelse med den kontrol, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fører med de indsendte regnskaber. Indikation kan ligeledes baseres på udefra kommende informationer, eksempelvis omtale i medier.

Et effektivt tilsyn må ikke kunne forhindres ved, at en revisor eller revisionsvirksomhed nægter at udlevere de nødvendige oplysninger. Hvis det vurderes at være nødvendigt for behandling af sagen, har styrelsen derfor adgang til selv at indhente oplysningerne i revisionsvirksomheden uden retskendelse (RL § 39).

I forbindelse med undersøgelser er det styrelsens primære opgave at indhente oplysninger fra revisorer og revisionsvirksomheder med henblik på at vurdere mulige overtrædelser af revisorlovgivningen. Styrelsens opgave er ikke at efterforske strafbare overtrædelser. Denne kompetence tilkommer politiet. Det skal i den forbindelse nævnes, at Revisornævnskendelser ikke er en straf, men derimod en forvaltningsretlig sanktion, jf. forarbejderne til revisorloven.

Formålet er at sikre og løfte kvaliteten af de erklæringsopgaver med sikkerhed, som revisor udfører, og dermed medvirke til at forøge tilliden til virksomhedernes regnskaber. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens undersøgelser tjener derfor et andet formål end tilvejebringelse af oplysninger til brug for fastsættelsen af straf. Undersøgelser kan derfor gennemføres, uanset om der foreligger en rimelig grund til mistanke om en strafbar lovovertrædelse. Men undersøgelser må ikke iværksættes eller gennemføres med henblik på afdækning af kriminelle forhold.

Når en undersøgelse er tilendebragt, kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen

- Give en påtale, når en overtrædelse har fundet sted, men er ophørt (RL § 40, stk. 1, nr. 1)
- Påbyde at igangværende overtrædelser skal bringes til ophør (RL § 40, stk. 1, nr. 2)
- Indbringe revisor og/eller revisionsvirksomheden for Revisornævnet (RL § 40, stk. 1, nr. 3)
- Afslutte undersøgelsen uden sanktion.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan desuden bestemme, at resultatet af en undersøgelse skal offentliggøres, og i hvilken form offentliggørelsen skal ske (RL § 41). Offentliggørelser sker på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens hjemmeside.

2. Det offentlige tilsyns virksomhed i 2010

2.1 Undersøgelser

2.1.1 Iværksatte undersøgelser i 2010

I 2010 har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen iværksat 30 undersøgelser. Styrelsen er blandt andet blevet opmærksom på de undersøgte overtrædelser gennem regnskabskontrollen af børsnoterede og andre selskaber, Revisortilsynet, styrelsens øvrige virke, øvrige myndigheder, medier, private henvendelser mv.

Tabel 1 viser på hvilken baggrund styrelsen har iværksat undersøgelser i 2010.

Tabel 1. Kilder til undersøgelser

	Total	Statsautoriserede revisorer	Registrerede revisorer
Regnskabskontrol af børsnoterede virksomheder	6	6	-
Regnskabskontrol af andre virksomheder	3	-	3
Udefra kommende informationer	12	3	9
Øvrige	9	4	5
I alt	30	13	17

Af de 30 undersøgelser har syv af undersøgelserne været rettet mod revisioner af årsrapporter for virksomheder af offentlig interesse. Virksomheder af offentlig interesse er virksomheder, som anses for at være særligt betydningsfulde virksomheder for samfundet. Af samme grund er der skærpede krav til de revisorer, der reviderer dem⁴. Herudover har en undersøgelse været rettet mod en sådan revisionsvirksomheds gennemsigtighedsrapport⁵. Virksomheder af offentlig interesse er i revisorlovens § 21, stk. 3, defineret som:

- 1) Virksomheder, som har værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked i et EU-land eller et EØS-land,
- 2) statslige aktieselskaber,
- 3) kommuner, kommunale fællesskaber, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, og regioner (fra 1. januar 2012),

⁴ De skærpede krav i revisorloven omfatter blandt andet revisionsprotokoller (§ 21, stk. 1-2), uafhængighed (§ 24, stk. 4), rotation (§ 25), gennemsigtighed (§ 27) og hyppigheden af kvalitetskontrol (§ 29, stk. 3).

⁵ I henhold til revisorlovens § 27, skal revisionsvirksomheder, der afgiver erklæringer med sikkerhed over for virksomheder af offentlig interesse, offentliggøre en årlig rapport om gennemsigtighed på deres hjemmeside.

- 4) virksomheder, der er underlagt tilsyn af Finanstilsynet, bortset fra virksomheder, der er omfattet af lov om forsikringsformidling, og virksomheder, der er omfattet af kapitel 20 a (investeringsrådgivere) i lov om finansiel virksomhed, og
- 5) virksomheder, der i to på hinanden følgende regnskabsår overstiger to eller flere af følgende kriterier:
 - a) En medarbejderstab på 2.500 personer,
 - b) en balancesum på 5 mia. kr. eller
 - c) en nettoomsætning på 5 mia. kr.

Undersøgelser iværksat i 2008-2009 er ikke indregnet i denne redegørelse, selvom de fortsat er behandlet eller afsluttet i 2010. De er alene opgjort i den afsluttende tabel⁶. For at få et overblik over det samlede aktivitetsniveau for 2010, bør dette ligeledes tages i betragtning. Det drejer sig om ni undersøgelser, der er opgjort i tabel 7.

Status på iværksatte undersøgelser i 2010

De 30 undersøgelser omfatter såvel påbegyndte som afsluttede undersøgelser. Nogle undersøgelser vedrører mange forhold, mens andre undersøgelser kun vedrører et enkelt forhold. Gentagne overtrædelser af den samme bestemmelse i den samme undersøgelse er dog kun talt med som én overtrædelse, selvom der er en flerhed af overtrædelser.

Tabel 2. Status pr. 31. december 2010 på iværksatte undersøgelser

		2010			2008-2009
		Total	Statsautoriserede revisorer	Registrerede revisorer	Total 31/12-2009
Afgjorte	Indbragt for Revisornævnet	10	3	7	1
	Påtale/påbud	4	2	2	1
	Ingen reaktion ⁷	3	2	1	-
Subtotal		17	7	10	2
Verse- rende	Afventer svar på høringsbrev	7	3	4	1
	Anmodet om redegørelse/arbejdspapirer	2	1	1	4
	Under forberedelse	4	2	2	6
Subtotal		13	6	7	11
I alt		30	13	17	13

Afslutningen af en undersøgelse kan resultere i flere forskellige typer udfald afhængigt af de undersøgte forhold. For eksempel kan styrelsen afgøre, at ét af de undersøgte forhold ikke

⁶ Da disse sager er iværksat i 2008-2009, er de omfattet af den første redegørelse fra det offentlige tilsyn med revisorer 2008-2009.

giver anledning til en reaktion, mens andre forhold giver anledning til påtale/påbud eller indbringelse for Revisornævnet. Til brug for statistikken i tabel 2 er et udfald af en undersøgelse kategoriseret efter det forhold, der har resulteret i den alvorligste reaktion. I den forbindelse anses det alvorligste udfald at være indbringelse⁸ for Revisornævnet, mens påtale og påbud anses for at være lige alvorlige.

2.1.2 Nærmere om undersøgelserne

I dette følgende afsnit redegøres nærmere for, hvordan undersøgelserne gennemføres, og hvilke forhold, der undersøges. Afslutningsvist følges op på udfaldet af de undersøgelser, som var verserende pr. 31. december 2009.

Undersøgelsesmetode

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan foretage undersøgelser på flere måder. Undersøgelserne er opgjort i tabel 3 efter undersøgelsesmetode. Undersøgelser gennemføres sædvanligvis ved, at styrelsen enten træffer en afgørelse på det foreliggende grundlag, anmoder revisor om en redegørelse, eller ved at styrelsen anmoder om adgang til revisors arbejdspapirer. Ønsker styrelsen at se revisors arbejdspapirer, kan dette ske ved, at revisor indsender arbejdspapirerne til styrelsen eller ved, at styrelsen besøger revisor med henblik på at gennemgå dokumentationen på revisors kontor.

Tabel 3. Undersøgelser fordelt på undersøgelsestype.

	2010			2008-2009
	Total	Statsautoriserede revisorer	Registrerede revisorer	Total
Afgørelse truffet på det foreliggende grundlag	10	5	5	-
Anmodet om redegørelse	12	5	7	3
Anmodet om arbejdspapirer	3	-	3	3
Foretaget besøg hos revisionsvirksomheden	1	1	-	1
Undersøgelser under forberedelse	4	2	2	6
I alt	30	13	17	13

Undersøgelserne tilrettelægges efter, hvilken dokumentation, der er nødvendig, hvor meget dokumentation styrelsen allerede er i besiddelse af, og hvilke typer overtrædelser, der er tale om. I det følgende gennemgås nærmere typen af de undersøgte overtrædelser.

⁷ En undersøgelse kan eksempelvis afsluttes uden reaktion hvis styrelsen finder, at der ikke har fundet en overtrædelse sted.

⁸ Indbringelsen for Revisornævnet er ikke en sanktion i juridisk forstand, idet en indbringelse alene er et processuelt skridt. Ved indbringelse bedes Revisornævnet om at tage stilling til, hvorvidt en sanktion skal ikendes.

Undersøgte overtrædelser

Der har i de 30 undersøgelser været tale om en række forskellige typer overtrædelser eller mulige overtrædelser af revisorlovgivningen. Derudover er der i nogle tilfælde også konstateret overtrædelser af bestemmelser om revisors pligter fastsat i anden lov, eksempelvis selskabslovgivningen.

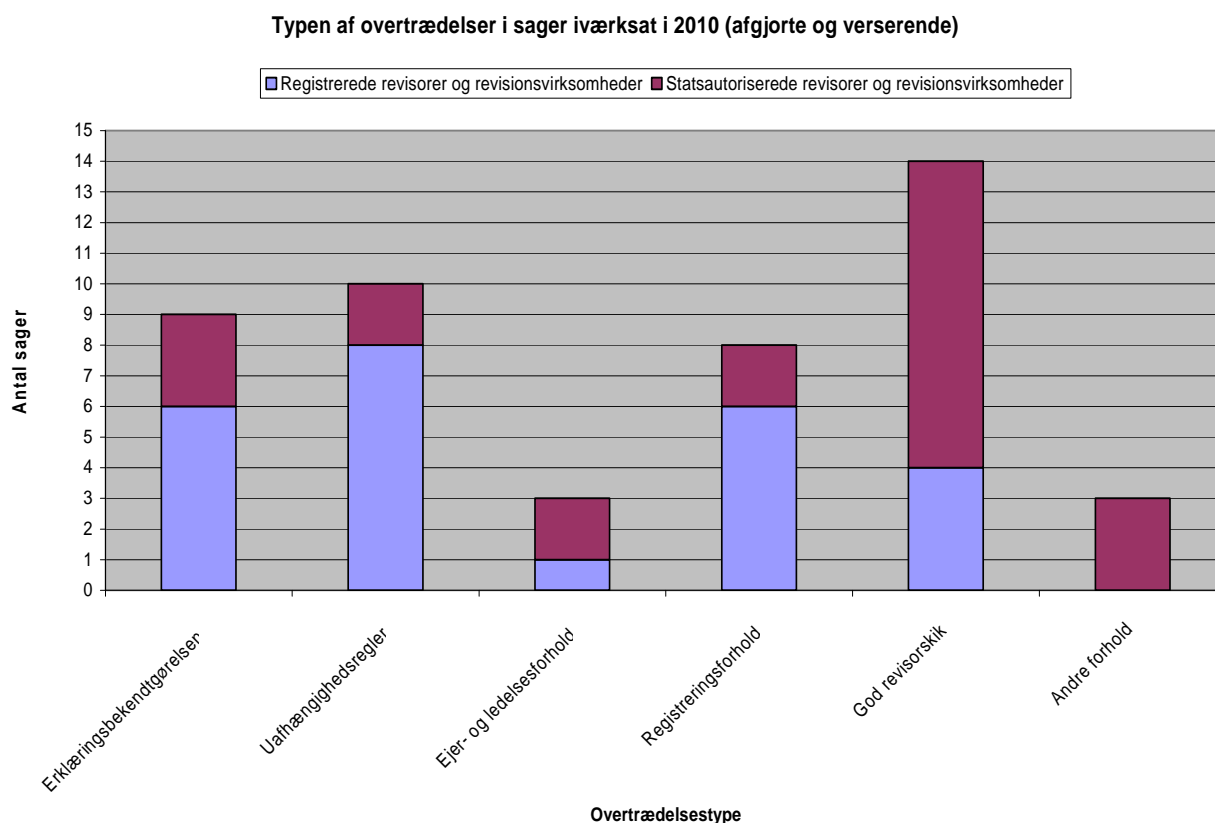
I tabel 4 er overtrædelserne grupperet efter, hvilke regelsæt overtrædelserne omhandler (overtrædelsetype). Typerne af overtrædelser er ligeledes illustreret i figur 2. Idet nogle undersøgelser omhandler overtrædelser af flere forhold, giver en summering af overtrædelserne et større antal end det samlede antal iværksatte undersøgelser. Hvis flere bestemmelser er overtrådt i konsekvens af overtrædelsens natur, eller hvis der er undersøgt flere overtrædelser af samme bestemmelse hos én revisor, er disse kun talt med som ét forhold.

I de undersøgelser, der endnu ikke er afgjort, er der tale om antal *mulige* overtrædelser, der undersøges. Det faktiske antal konstaterede overtrædelser kan først opgøres, når alle undersøgelser er endeligt afgjort. Det endelige resultat af en undersøgelse kan også blive, at der ikke var tale om en overtrædelse. Omvendt kan antallet af undersøgte overtrædelser også vokse efter opgørelsestidspunktet, såfremt styrelsen i forbindelse med undersøgelsen bliver opmærksom på yderligere overtrædelser.

Tabel 4. Typen af overtrædelser (afgjorte og verserende)

		2010			2009-2008
		Total	Statsautoriserede revisorer	Registrerede revisorer	Total
Afgjorte	Erklæringsbekendtgørelsen	5	1	4	1
	Uafhængighedsregler	6	2	4	1
	Ejer- og ledelsesforhold	2	2	-	-
	Registreringsforhold	4	-	4	1
	God revisorskik	6	6	-	-
	Andre forhold	3	3	-	-
Subtotal		26	14	12	3
Verse- rende	Erklæringsbekendtgørelsen	4	2	2	9
	Uafhængighedsregler	4	-	4	5
	Ejer- og ledelsesforhold	1	-	1	1
	Registreringsforhold	4	2	2	-
	God revisorskik	8	4	4	5
Subtotal		21	8	13	20
I alt		47	22	25	23

Figur 2 – Overtrædelser i sager iværksat i 2010 efter overtrædelsestype

Tabel 5 viser hvilke udfald, overtrædelserne har medført i de afgjorte undersøgelser. Som i tabel 4, er der i tabel 5 ligeledes tale om antal overtrædelser og ikke antal undersøgelser. Tabellen vedrører alene udfaldet i forbindelse med de undersøgelser, der var afsluttet inden 31. december 2010.

Tabel 5. Udfald af undersøgelser iværksat i 2010 fordelt på type af overtrædelse (afgjorte)

	Revisornævn	Påtale/påbud	Ingen reaktion
Erklæringsbekendtgørelsen	4	-	1
Uafhængighedsbekendtgørelsen	5	1	-
Ejer- og ledelsesforhold	-	1	1
Registreringsforhold	3	1	-
God revisorskik	3	-	3
Andre forhold	-	2	1
I alt	15	5	6

Erklæringsbekendtgørelsen

Overtrædelser af erklæringsbekendtgørelsen vedrører:

Afgjorte:

- Et forhold, hvor konklusionen i en revisionspåtegning angiver, at regnskabet giver et rimeligt retvisende billede, jf. § 5, stk. 4 (indbragt for Revisornævnet)

- Et forhold, hvor revisor har taget forbehold for en stor del af balancesummen og afgiver en ”bortset-fra”⁹ konklusion, jf. § 5, stk. 4 (ingen reaktion)
- Et forhold, hvor revisor har taget forbehold for en stor del af balancesummen samt fortsat drift og afgiver en ”bortset-fra” konklusion, jf. § 5, stk. 4 (indbragt for Revisornævnet) ([nyhed vedrørende styrelsens offentliggørelse af undersøgelsen](#))
- Et forhold, hvor revisor har taget forbehold i sin revisionspåtegning, men forbeholdet ikke fremgår af konklusionsafsnittet, jf. § 5, stk. 5 (indbragt for Revisornævnet)
- Et forhold, hvor revisor ikke har begrundet sit forbehold og ikke har oplyst om den beløbsmæssige indvirkning af forbeholdet, jf. § 6, stk. 4 (indbragt for Revisornævnet)

Verserende:

- Et forhold, hvor revisor afgiver en revisionspåtegning sammen med en ikke-godkendt revisor, jf. § 5, stk. 9
- Et forhold, hvor navnet på revisionsvirksomheden og revisor titel ikke fremgår af revisionspåtegningen, jf. § 5, stk. 9
- Et forhold, hvor revisor ikke har taget forbehold for, at den anvendte regnskabspraksis ikke er i overensstemmelse med de faktiske forhold, jf. § 6, stk. 1, nr. 7
- Et forhold, hvor revisor ikke har taget forbehold for, at præsentationen af regnskabet ikke var i overensstemmelse med årsregnskabsloven, jf. § 6, stk. 1, nr. 7

Uafhængighedsregler

Overtrædelser af revisorlovens (RL) § 24 og uafhængighedsbekendtgørelsen (UAB) vedrører:

Afgjorte:

- Et forhold, hvor revisor afgiver en reviewerklæring for sin egen virksomhed, jf. UAB § 2, stk. 1, nr. 1 (påtale)
- Fire forhold, hvor revisor har udført krydsende revision, jf. UAB § 2, stk. 1, nr. 4 (alle indbragt for Revisornævnet)

⁹ En ”bortset-fra” konklusion er, når en revisor i sin erklæring konkluderer, at regnskabet giver et retvisende billede, bortset fra de forhold, der er nævnt i erklæringens forbehold. Imidlertid er det et problem hvis forbeholdet er så væsentligt og gennemgribende, at revisor ikke kan konkludere, at regnskabet giver et retvisende billede. Det fremgår således af RS 701, afsnit 13, at en revisionspåtegning om, at konklusion ikke kan udtrykkes, skal gives, når den mulige virkning af en begrænsning i omfanget af revisionen er så væsentlig og gennemgribende, at revisor ikke har været i stand til at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis og derfor ikke er i stand til at udtrykke en konklusion om regnskabet. Det fremgår endvidere af afsnit 14, at en afkræftende konklusion skal udtrykkes, når virkningen af en uenighed er så væsentlig og gennemgribende for regnskabet, at revisor konkluderer, at en konklusion med forbehold ikke er tilstrækkeligt til at vise, at regnskabet er misvisende eller mangelfuldt.

- Et forhold, hvor revisor har revideret et regnskab for en børsnoteret virksomhed, selvom han også har bogført for virksomheden og opstillet koncernregnskabet, jf. UAB § 5, stk. 1 (indbragt for Revisornævnet)

Verserende:

- Et forhold, hvor revisor har udarbejdet et stort antal vurderingsberetninger for en virksomhed, som revisor også reviderer, og hvis eneste aktivitet er stiftelse af selskaber, jf. UAB § 2, stk. 1, nr. 4
- To forhold, hvor revisor har revideret en kollegas selskab og selskaber ejet af revisionsvirksomhedens direktør, jf. UAB § 6, nr. 3
- Et forhold, hvor revisor har afgivet erklæring med sikkerhed ved stiftelse af tre selskaber samtidig med, at revisor er bestyrelsesformand i selskaberne, jf. RL § 24, stk. 1

Bestemmelser vedrørende ejer/ledelsesforhold

Afgjorte:

- Et forhold, hvor revisor ikke har indberettet ejeroplysninger i overensstemmelse med Revireg bekendtgørelsens § 5, stk. 4. (påbud)
- Et forhold, hvor der var tvivl om, hvorvidt flertallet af stemmerettighederne i revisionsvirksomheden tilhørte godkendte revisorer eller revisionsvirksomheder, jf. RL § 13, stk. 2. (ingen reaktion)

Verserende:

- Et forhold, hvor flertallet af ledelsesmedlemmerne i en revisionsvirksomhed ikke er godkendte revisorer, jf. revisorlovens § 13, stk. 2 og 5.

Registreringsforhold

Afgjorte:

- Fire forhold, hvor revisor har afgivet erklæringer med sikkerhed uden at være tilknyttet den revisionsvirksomhed, hvor erklæringen afgives igennem, jf. revisorlovens § 16, stk. 2. (tre blev indbragt for Revisornævnet, én modtog påbud)

Verserende:

- Fire forhold, hvor det undersøges, om revisor var tilknyttet den pågældende revisionsvirksomhed, hvorigennem erklæringen er afgivet, på tidspunktet for erklæringsafgivelse, jf. revisorlovens § 16, stk. 2.

Overtrædelse af revisorloven i øvrigt

Overtrædelser af revisorlovens øvrige bestemmelser vedrører § 16, stk. 1, om god revisorskik, § 27 om rapport om gennemsigtighed samt § 28 om kvalitetsstyringssystemet.

Afgjorte:

- Et forhold, hvor revisor ikke har udarbejdet et tilstrækkeligt planlægningsnotat, idet ændringer i risikovurderingen af regnskabsposterne ikke er afspejlet i de planlagte revisionshandlinger (RS¹⁰ 300, afsnit 16, jf. RL § 16, stk. 1) (indbragt for Revisornævnet)
- Et forhold, hvor revisor ikke har indsamlet tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis vedrørende revision af dagsværdi af kapitalandele, omsætning og omkostninger vedrørende børsnotering/kapitalforhøjelse (RS 500, afsnit 2, jf. RL § 16, stk. 1) (indbragt for Revisornævnet)
- Et forhold, hvor revisor ikke havde sørget for, at der bliver foretaget en kvalitetssikringsgennemgang af revisionen af en årsrapport for en børsnoteret virksomhed (RS 220, afsnit 36, jf. RL § 16, stk. 1) (indbragt for Revisornævnet)
- Et forhold, hvor det blev undersøgt, om revisor har sørget for, at der bliver foretaget en kvalitetssikringsgennemgang af revisionen af en årsrapport for en børsnoteret virksomhed (RS 220, afsnit 36, jf. RL § 16, stk. 1) (ingen reaktion)
- Et forhold, hvor det blev undersøgt, om revisor har indsamlet tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis vedrørende præsentation af egenkapitalen (RS 500, afsnit 2, jf. RL § 16, stk. 1) (ingen reaktion)
- Et forhold, hvor det blev undersøgt, om revisor har indsamlet tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis vedrørende konsolidering af datterselskab i koncernregnskabet (RS 500, afsnit 2, jf. RL § 16, stk. 1) (ingen reaktion)
- Et forhold, hvor en revisionsvirksomheds lovpligtige gennemsigtighedsrapport vildleder om resultatet af revisionsvirksomhedens kvalitetskontrol, jf. RL § 27, stk. 1 ([nyhed vedrørende styrelsens offentliggørelse af undersøgelsen](#)) (påtale)
- Et forhold, hvor en revisionsvirksomheds kvalitetsstyringssystem ikke indeholder tilstrækkelige retningslinjer for gennemførelsen af kvalitetssikringsgennemgang af revisioner af årsrapporter for børsnoterede virksomheder (RS 1, afsnit 60, jf. RL § 28, stk. 1) (påtale)

¹⁰ RS: De danske Revisionsstandarder, som udgives af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer

- Et forhold, hvor det blev undersøgt, om en revisionsvirksomheds kvalitetsstyringssystem indeholder tilstrækkelige retningslinjer for gennemførelsen af kvalitetssikringsgennemgang af revisioner af årsrapporter for børsnoterede virksomheder (RS 1, afsnit 60, jf. RL § 28, stk. 1) (ingen reaktion)

Verserende:

- Et forhold, hvor det undersøges, hvorvidt revisor har foretaget den nødvendige konsultation vedrørende væsentlige forhold i en børsnoteret virksomheds årsrapport (RS 220, afsnit 30, jf. RL § 16, stk. 1)
- Et forhold, hvor revisor har udarbejdet flere vurderingsberetninger for virksomheder, der blev stiftet med et stiftertilgodehavende (RS 3000, afsnit 8, jf. RL § 16, stk. 1)
- Et forhold, hvor det undersøges om revisor burde tage forbehold for værdiansættelsen af apportindskud (RS 3000, afsnit 8, jf. RL § 16, stk. 1)
- Et forhold, hvor det undersøges, om revisor har indhentet/opnået tilstrækkelig og egnet bevis for ejerforhold og værdiansættelse af aktiver ved udarbejdelse af en vurderingsberetning (RS 3000, afsnit 8, jf. RL § 16, stk. 1)
- Et forhold, hvor en revisor har afgivet en revisionspåtegning på en årsrapport for en børsnoteret virksomhed, hvor årsrapporten på en lang række punkter ikke var i overensstemmelse med IFRS. Det undersøges om revisor har indhentet tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis (RS 500, afsnit 2, jf. RL § 16, stk. 1)
- Et forhold, hvor det undersøges, om revisor har sørget for en kvalitetssikringsgennemgang af revisionen, inden revisor afgiver en revisionspåtegning på en børsnoteret virksomheds årsrapport (RS 220, afsnit 36, jf. RL § 16, stk. 1).
- Et forhold, hvor det undersøges, om revisor har opnået tilstrækkelig og egnet revisionsbevis for en række regnskabsposter (RS 500, afsnit 2, jf. RL § 16, stk. 1).
- Et forhold, hvor det undersøges, om revisor har udført det efter lovgivningen krævede arbejde ved afgivelse af flere vurderingsberetninger (RS 3000, afsnit 33, jf. RL § 16, stk. 1)

Udfald af undersøgelser iværksat i 2010

Tabel 6 viser udfaldet af de afgjorte undersøgelser i 2010.

Tabel 6. Afgjorte undersøgelser iværksat i 2010.

	2010			2008-2009
	Total	Statsautoriserede revisorer	Registrerede revisorer	Total
Ingen reaktion	3	2	1	-
Påtale	2	1	1	1
Påbud	2	1	1	-
Indbragt for Revisornævnet*	10	3	7	1
I alt	17	7	10	2

*) Revisornævnet har endnu ikke afgjort undersøgelsessager indbragt af styrelsen.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har endvidere hjemmel til at offentliggøre resultatet af en undersøgelse, jf. revisorlovens § 41. Der har i perioden fra den 1. januar til den 31. december 2010 været offentliggjort resultatet fra to undersøgelser iværksat i 2010.

Opfølgning på undersøgelser fra foregående redegørelse (2008-2009)

I redegørelsen for 2008-2009 fremgik, at der pr. 31. december 2009 var 11 verserende undersøgelser. To af undersøgelseerne vedrørte den samme revisor og er derfor slået sammen til én undersøgelse. Tabel 7 viser, hvorledes undersøgelseerne er afgjort. I forbindelse med færdiggørelsen af de verserende undersøgelser for 2009 er antallet og typerne af de undersøgte overtrædelser uændrede i forhold til redegørelsen for 2008-2009. Der henvises i øvrigt til redegørelsen for 2008-2009 for en gennemgang af de enkelte overtrædelser.

Tabel 7. Afgjorte undersøgelser der var verserende pr. 31. december 2009

	Total	Statsautoriserede revisorer	Registrerede revisorer
Revisionsvirksomhed slettet i Revireg	1	-	1
Påtale	3	1	2
Påbud	1	1	-
Indbragt for Revisornævnet *	3	-	3
Oversendt til Revisortilsynet	1	1	
I alt	9	3	6

*) Revisornævnet har endnu ikke afgjort undersøgelsessager indbragt af styrelsen.

Herudover er en undersøgelse stadig verserende pr. 31. december 2010. Resultatet af en enkelt undersøgelse, der blev iværksat i 2009, er offentliggjort i 2010.

2.2 Internationalt samarbejde

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen er ansvarlig for samarbejde og udveksling af oplysninger med tilsynsmyndigheder i andre lande.

2.2.1 EU/EØS-samarbejdet

Med EU's 8. direktiv om lovpligtig revision, der ligger til grund for revisorloven, er der etableret et formelt, forpligtende samarbejde mellem de offentlige tilsynsmyndigheder på revisionsområdet i alle EU- og EØS-lande. Efter direktivet skal alle EU-lande have etableret et offentligt tilsyn, der blandt andet skal kunne foretage undersøgelser, udveksle oplysninger m.v. EU-/EØS-landenes tilsynsmyndigheder på revisorområdet er herefter forpligtet til at udveksle oplysninger eller iværksætte en undersøgelse, hvis de anmodes herom af andre tilsvarende myndigheder i EU-/EØS-landene. Endvidere skal tilsynet kunne samarbejde med tredjelande (se følgende afsnit).

Det offentlige tilsyn modtog i 2009 en enkelt henvendelse fra et andet EU-land, men har ikke modtaget henvendelser i 2010.

2.2.2 Samarbejde med tredjelande

Det offentlige tilsyn har påbegyndt forhandlinger med henblik på at indgå aftale med det amerikanske revisortilsyn, PCAOB, om samarbejde på tilsynsområdet og ventes endvidere at indgå aftaler med andre tredjelandes tilsyn, herunder Japan.

2.2.3 Arbejde i internationale organer

Det offentlige tilsyn har indtil 2010 deltaget i to internationale fora: European Group of Auditors' Oversight Bodies (EGAOB), der er en ekspertgruppe nedsat af EU-Kommissionen og International Forum of Independent Audit Regulators (IFIAR), der er en organisation for uafhængige revisortilsynsmyndigheder fra hele verden. Endvidere deltager Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fremover i European Audit Inspection Group (EAIG), der er et nyt samarbejde imellem en række europæiske tilsynsmyndigheder.

[European Group of Auditors' Oversight Bodies \(EGAOB\)](#)

EU-Kommissionen nedsatte i december 2005 EGAOB, der består af repræsentanter for landenes revisortilsynsmyndigheder. Ekspertgruppen rådgiver Kommissionen, men træffer ikke formelle beslutninger. EGAOBs væsentligste opgaver er:

- 1) at lette samarbejdet og medvirke til erfaringsudveksling mellem tilsynsmyndighederne
- 2) at bidrage teknisk ved vurdering af samarbejde med 3. landes tilsynsmyndigheder

3) at bidrage teknisk til undersøgelse af ISAerne (de internationale revisionsstandarder) med henblik på anvendelse i EU.

EGAOB mødes ca. fire gange årligt. Den erfaringsudveksling, der indtil nu har fundet sted i EGAOB-regi, har været af stor værdi for de enkelte tilsynsmyndigheder, som hver især har forskelligt mandat og juridisk grundlag, 8. direktiv om lovpligtig revision foreskriver således ikke én måde at etablere et offentligt tilsyn på.

I [Kommissionens grønne bog](#) "Revisionspolitik: læren af krisen" fra 13. oktober 2010 er det anført, at de nuværende regler for tilsyn i Europa skal styrkes.

Kommissionen foreslår, at en mulighed kan være at styrke EGAOB på linje med de andre såkaldte niveau 3-udvalg inden for værdipapir-, forsikrings- og banksektoren¹¹. Kommissionen anfører, at et sådant udvalg blandt andet kan styrke samarbejdet og sikre en fælles tilgang til kontrollen af revisionsvirksomheder, samt rådgive Kommissionen på revisionsområdet. Kommissionen anfører, at en mulighed også kan være at oprette en ny EU-tilsynsmyndighed eller at lade revisions spørgsmål falde ind under kompetenceområdet for en af de tilsynsmyndigheder, der oprettes i henhold til Kommissionens forslag om finansielt tilsyn. Kommissionen forventes at fremsætte forslag senest november 2011.

European Audit Inspection Group (EAIG)

En række europæiske tilsynsmyndigheder har på baggrund af en tilpasning af EGAOB's aktiviteter i eget regi oprettet en ny, selvstændig gruppe, kaldet European Audit Inspection Group (EAIG). Gruppen, der blev oprettet i slutningen af 2010, er således ikke underlagt Kommissionen. I EAIG kan myndighederne med respekt af gældende tavshedspligtsregler drøfte resultater og observationer af de nationale myndigheders tilsyn med revisorer. Fra dansk side deltager Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

[International Forum of Independent Audit Regulators \(IFIAR\)](#)

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen er som offentligt tilsyn også medlem af IFIAR.

IFIAR er de uafhængige revisortilsynsmyndigheders globale organisation og er et ikke-forpligtende samarbejde mellem myndighederne fra 38 lande. IFIAR afholder to årlige plenar-

¹¹ Det Europæiske Værdipapirtilsynsudvalg (CESR), Det Europæiske Tilsynsudvalg for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger (CEIOPS) eller Det Europæiske Banktilsynsudvalg (CEBS)

møder, hvor aktuelle emner tages op og diskuteres, bl.a. sammen med de 6 største globale revisionsnetværk og repræsentanter for regnskabsbrugerne. Ved mødet i marts 2010 behandlede blandt andet de nuværende markedsforhold i lyset af finanskrisen og dens betydning for revisionsbranchen. Endvidere drøftedes observationer fra tilsynet med revisionsvirksomheder, herunder aktuelle problemer, deres årsager og løsningsmuligheder. Dette punkt drøftedes med repræsentanter fra indbudte repræsentanter for investorer og de store revisionsnetværk. Endvidere drøftedes medlemmernes deltagelse i internationale standardiseringsorganer. På mødet i september 2010 blev der blandt andet behandlet et forslag til IFIARs kerneprincipper for uafhængigt tilsyn. Der var ligeledes en dialog med indbudte repræsentanter fra de større globale revisionsvirksomheder og investorer om blandt andet forbedring af valgmulighederne på revisionsmarkedet og af revisionspåtegninger. Endvidere udvekslede myndighederne tilsynsresultater fra deres nylige redegørelser, herunder om revisors udøvelse af professionel skepsis, rådgivningsydelser og revisionsvirksomheders incitamentsstruktur.

Derudover afholder IFIAR hvert år en Inspection Workshop, hvor uafhængige kvalitetskontrollanter og andre medarbejdere fra tilsynsmyndighederne deltager og udveksler faglig viden, samt konkret erfaring fra kvalitetskontroller og fra tilsynsarbejdet generelt. Workshopen bruges til fortsat forbedring af tilsynsarbejdet hos de enkelte myndigheder. Fra dansk side deltager Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i de afholdte workshops.